

Siseministerium
Pikk 61
15065 Tallinn

Meie 30.11.2020 nr 4/291

Pöördumine seoses tuleohutuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõuga (120 SE)

Lugupeetud Alar Laneman!

Riigikogu õiguskomisjoni menetluses on tuleohutuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (120 SE), mille ühe muudatuse kohaselt peavad suuremate büroohoonete, tööstus- ja tootmishoonete ning garaažide valdajad või omanikud tellima edaspidi üldjuhul iga kolme aasta tagant tasulise tuleohutusülevaatus. Sellist ülevaatus lubab eelnõu teha vaid inimesel, kel on tuleohutusspetsialisti 5. taseme või tuleohutuseksperdi 6. taseme kutsetunnistus. Täna vastavat nõuet ja piiranguid ei ole.

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) on vastu tuleohutusülevaatus kohustuslikuks muutmisele. Leiame, et eelnõus sisalduvad tuleohutusülevaatussega seotud sätted suurendavad tarbetult ettevõtjate halduskoormust, kasvatavad tuleohutusosalase bürokraatiaga seotud kogukulu, riivavad põhjendamatult omandipõhiõigust ning ei täida lõppkokkuvõttes tuleohutuse suurendamise eesmärki. Järgnevalt selgitame lähemalt, miks oleme tuleohutusülevaatus tegemise kohustuse vastu.

- 1. Erasektor hakkab sisuliselt teostama riiklikku järelevalvet.** Ettevõtjaile tuleohutusülevaatus kohustuse kehtestamise üks eesmärk on vabastada Päästeameti töötajate ressursi ning suunata seda mujale. Sisuliselt tähendab muudatus seda, et järelevalve funktsioon läheb üle erasektorile, kes peab tuleohutusülevaatus teenuse sisse ostma ning ülevaatus Päästeametile esitama. Sama lõpptulemuseni jõuaks ka kehtiva tuleohutusseaduse täitmisel, kus ettevõtja esitab Päästeametile tuleohutusaruande ning Päästeamet kontrollib et kõik oleks korras. Juhul kui probleemiks on aruannete sisuline kvaliteet, soovime panustada enam elektrooniliste suhtluskanalite arendamisse ettevõtjate ja Päästeameti vahel ning andmevoo ühtlustamisse nagu seda on teinud Tööinspeksioon.
- 2. Muudatus ei ole hädavajalik tuleohutusosalaste eesmärkide saavutamiseks.** Eesti tuleohutuse olukord on rahvusvaheliste võrdlusandmete alusel vähemalt hea kui mitte väga hea. Näiteks Põhjamaadest on hoonetulekahjude hulk miljoni elaniku kohta Eestist madalam ainult Islandil. Kuna Eestil ei ole suuri probleeme tuleohutusega, siis sellises olukorras on ebarproportsionaalne panna hoonete valdajatele ja omanikele täiendavaid rahalisi kohustusi. Täiendavate kohustuste rakendamist võib sellisel kujul pidada vastuolus olevaks omandipõhiõigusega.

3. **Päästeameti usaldusväärsus väheneb, korrupsioonirisk suureneb.** Eestis on hetkel ligi 100 inimest, kel on vastav kutsetunnistus tuleohutusülevaatus tegemiseks. Eelnõu koostajate selgituste kohaselt töötab nendest ligi veerand Päästeametis. Kui Päästeameti töötajad hakkavad tegema põhitöö kõrvalt kohustuslikke tuleohutusülevaatusi, siis paneb see kahtluse alla Päästeameti kui riikliku järelevalve sõltumatuse. Eelnõu jõustumisel võib tekkida olukord, kus Päästeameti ühe töötaja poolt koostatud tuleohutusülevaatus üle hakkab riiklikku järelevalvet tegema Päästeameti teine töötaja. Selline tegevus vähendaks Päästeameti kui organisatsiooni kõrget usaldusväärssust nii ettevõtjate kui ka laiema üldsuse seas.
4. **Teenuse üle-eestiline kättesaadavus on küsitav.** Puudub kindlustunne, et teenus on suurematest keskustest eemal asuvatele ettevõtjatele kättesaadav või kättesaadav ilma täiendavate kõrgemate kuludeta. Eelnõu koostajad ei ole hoolimata meie korduvatest küsimustest selgitanud, kuidas on tagatud teenuse üle-eestiline kättesaadavus ning millist mõju võivad muudatused omada regionaalsele ettevõtlusele.
5. **Ettevõtjate kulud suurenevad.** Eelnõu jõustumisel peavad ettevõtjad hakkama tuleohutusülevaatus teenust sisse ostma, sest enamikel ei ole vastava kutsetunnistusega töötajat palgal. Kutsetunnistuse taotlemisega kaasnevad kõrged nõuded enamasti välistavad selle, et ettevõtjad saaksid oma töötajat saata vastavat kutsetunnistust taotlema. Kulud suurenevad ka seetõttu, et tuleohutusülevaatus teenuse osutajate arv väheneb tulenevalt täiendavate nõuete kehtestamisest teenuse osutajatele. Isegi kui kulu jagada aastate peale, on igal juhul tegemist kulude suurenemisega, mida ei õigusta tänane halb tuleohutusala olukord, sest statistikale tuginedes on olukord pigem vastupidine.

Kaubanduskoja ettepanek on jätta eelnõust välja tuleohutusülevaatusesega seonduvad sätted. Kaubanduskoja põhjendustega ning muusatusettepanekutega saab lähemalt tutvuda kirja lisades. Oleme korduvalt teinud ettepaneku muuta ka tänase tuleohutusaruande esitamise sagedust ettevõtjatele harvemaks, et vabastada Päästeametit aruannete kontrollimise üleliigsest kulust ja võimaldada tegeleda kontrolliga seal, kus seda on enam vaja sh kontrollida vähem neid ettevõtjaid, kes aruandeid seadusekuulekalt nii kui nii esitavad ja rakendada ressursi rohkem sinna, kus tuleohutusala tegevus on puudulik.

Loodame, et Kaubanduskoja ettepanekuid võetakse arvesse.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Toomas Luman

Juhatuse esimees

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

- Lisa 1.** Kaubanduskoja kiri Riigikogu õiguskomisjonile 23.04.2020 nr 4/99
Lisa 2. Kaubanduskoja kiri Riigikogu õiguskomisjonile 20.11.2020 nr 4/ 279
Lisa 3. Kaubanduskoja kiri Riigikogu õiguskomisjonile 30.11.2020 nr 4/287

Koostanud: Marko Udras marko.udras@koda.ee 6040070